

(заједничко) језичко, односно термилошко порекло. Доношење устава је либерална буржоаска доктрина означила као борбу за конституционализам а то је значило и борбу за уставност, јер за проф. Јована Ђорђевића, пуно и право значење уставности се баш открива у овој речи „конституционализам“.

1. УСТАВНОСТ КАО ПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ ПРИНЦИП

У правном смислу, као правни принцип, уставност изражава постојање устава као формалноправног акта највеће правне снаге и структуру самог правног поретка који произилази из таквог устава. У овом смислу уставност значи да је правни поредак заснован на хијерархији општих правних аката и на њиховој међусобној усклађености. Ту хијерархију успоставља устав који стоји на врху пирамиде свих општих аката (и прописа) и који има већу правну вредност од свих других који су нижи од њега и у њему налазе своје границе или од њега добијају своја овлашћења. Ова усклађеност правног поретка или, прецизније, нижих правних аката и норми према вишим може бити чисто формална, али и садржинска. Формална усклађеност значи да су закони и сви други прописи и акти сагласни са уставом у погледу форме, односно да су донети од стране уставом предвиђеног органа (законодавног органа) по законодавном поступку који је уставом утврђен и у писаној форми коју устав по правилу одређује. У садржинском смислу, уставност подразумева нешто вишесагласност закона и других аката са уставом и у погледу његове садржине. Устав углавном садржи уопштене одредбе које утврђују само начела у одређеним областима односа а негде и прецизније и детаљније регулише друштвене односе, с тим да све те уставне одредбе садрже одређене налоге, директиве, заповести, забране и сл. које закони (и други акти) морају да поштују. Што су уставне одредбе одређеније и садржајније, то ће и законима бити лакше да се са њима саобразе, а што су апстрактније, то је и тежи задатак закона да их правилно тумаче и разраде. Зато је важна ова материјална (садржинска) уставност јер закони морају да „осете“ дух устава, имају у виду стварно значење уставних норми, а не само оно вербално јер та два значења могу и да се не поклопе а то онда изискује потребу за тумачењем ових спорних уставних одредби. Зато се обично каже да је од слова једне норме (законске, уставне и др.) важнији њен дух, оно чему она стварно тежи, а што се увек не види јасно из њене језичке формулације. У политичком смислу, уставност је услов постојања